

Տարեկան գինն է 150 հաւ
վեցսմանայ 80
Մեկ ծանուցումն տալին 5 հաւերով է
Ստորագրութիւնները կաշիքէ են:
Ստորագրութիւնները ամեն ամսայն 15
եւ 15ին կը սկսին:

Դաւա երբայիք լրագրութեան ծանուցումն
տալը առնողին վրայ է:
Լրագրութեան վերաբերեալ ծանուցումն կամ որ
եւ իցէ գրութիւն լրագրութեան պիտի
աւրդուի. եւ ամեն ծանուցումն ծանուցումն
ընդհանրին վրայ է:

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 27 ՕՈՒՆՈՒՄԱՐ
ՊՐԵՍԲԱՆԻՆ ԶԵՆՈՒՄԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐԸ

Մարտի 2 լիար.

Յորեն միտ թու. Պարկաշ 28 1/2—Գաւ
նուր 27. — Կիրքա, Ազոֆ, Օսէսա 51 1/2:
— Մետաքս եւ խողով միտ թու. — Մուսա
62 — Չէթ 72, 50 — Գոթանալու թու 23, 03
— Փոստ 71.20 — Բոսնովիտ 95:

Լնարա, 5. լիար.

Օսմանեան փոխառութիւն, հինը 83 1/2:
Մոր 76 — Բոսնովիտ 927/8 — Մարտի 25:
40 — Յորեն 54 — Եղիպտացորեն խորակի 55:
— Գարի 25. 6:

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ

Մեզ լիար լրագրութեան անունը կը տեսնեն
թէ Մեզ լիար այնքա՛ն է հարաւային Մեզ
մերկայի կառավարութիւնը իբրեւ օրինակ
նաւոր ընդունին. Արդեւ թէ Մեզ լիար
այս խնդրին մէջ ամեն բանէ յառաջ
պէտք է որ իր շահը նային. անվերջանալի
պատերազմ մըն է այս կրակն. պատերազմ
մը որ հին աշխարհին ընդունած սկզբունքն
ներէն բնաւ մէկուն վրայ կը թափուի. չէ.
պատերազմ մը. որ հասարակաց կրակուն
քին ամենապատիւն խնդիրները կը յու
ղէ, և կ'սպանայ որ շուտով և ետեւէ
ետեւ ամեն չէզոք տէրութիւններն ալ
տեսակ տեսակ դժուարութեանց մէջ ձգ
գէ. պատերազմ մը վերջապէս որ Մեզ լիար
պան բանակէ կը դնէ, միլիոնաւոր ար
հետաւորներ թշուառութեան և տառա
պանաց կը մատեն. որ աշխարհին ամենին
մեծ շահաւէտներն մէկը կընդհատէ, և
Մեզ լիար աւստրիի մեծ մեծ կորուստներ
կը պատճառէ:

Շարժ չկայ կրակն ուրիշ պատճառ
ներ փնտռելու. Ժամ է որ Մեզ լիար իւր
օգուտը պաշտպանէ, և հարկաւոր միջոց
ները ձեռք առնու գոյն փոխելու պատե
լու համար. Զեզոքութեան կողմնակից
ներն ալ պատասխան կուտան թէ Միացեալ
Մահադիւնը բաւական ատեն չունեցան
գեռ. միութիւնը չուզողները նուաճելու.
Եթէ հիմա՝ որ թերեւ պատերազմ որոշ
վերջ մը ունենալու վրայ է, մենք գործողն
մէջ խառնուիլու վրայ է, արեւոյ անխա
կողմնակցութիւն մը ցուցնոյ՞նք. և ապա
դայն իրաւունքները արհամարհած չե՞նք
ըլլաւ. Մեր առ ժամ բանակներն զոհուիլն
ալ Մեզ լիար շահաւոր պիտի չըլլայ. բեր
քերու նորանոր աղբիւրներ բանալով.
ասկէ զատ խնդիրը գերութիւնը ջնջելու
համար սկսած և շարունակուած պատե
րազմը մը վրայ է, և Մեզ լիար մինչեւ հի
մա սեւերուն ապստամբութիւնը խնդրողն
րուն այնպիսի դրական տուած է, որ չը
կրնար հարաւային Մեզ լիարի կառավա
րութիւնը օրինաւոր ծանցու առանց իւր
փառաւոր անցեալը սուտ հանելու:

Մենք կրնան այս պատերազմը անձինքը
Մեզ լիար շահուն գէթ սկզբունք մը ընդուն
ած կըլլանք, որուն համար երկար ատեն
Մեզ լիար իւր մեծ մարդկանց ձայնին մը
տիկ ընելով իր ամեն գաղթականութեան
ընդ մէջ ուղղակի և յայտնի զօհեր ըրած

է. ուրեմն թողունք որ պատերազմողն
ընն իրենց գէղեքորով պատերազմին Շատ
պիտի չանցնի և պիտի տեսնենք որ ինք
նայո՞ժար պիտի գան Մեզ լիարի միջոց
գութիւնը հայցելու. Թայեմ լրագրութիւնը
կարծէ որ պատերազմը յաւան. ու երկարա
տե պիտի չըլլայ. ասկայն հիւսիսային Մե
մերկայի համար ալ կըսէ որ հայկական
գործի մը ձեռք գարիւծ է. Միացեալի
գաւառը միայն Մեզ լիար և Միացեալի գաւա
ռին չար մեծ է. կրնանք երեւակայել թէ
որչա՞նի ատեն պէտք է հարաւային Մեզ լի
արի բոլորովն նուաճելու համար.

Միայն լրագրութիւնը կըսէ թէ Զարթոյնի
նաւահանգստին քարերով գոյուրէն առաջ
լորտ Ռոն Ռոքը հրաման տուեր է
լորտ Լայնսի որ հիւսիսային Մեզ լիարի
կառավարութեանը իմացնէ թէ Մեզ լիար
զին մեծապէս պիտի ներդնայ եթէ հա
րաւային նաւահանգիստները քարերով գո
յուր խորհուրդն ի գործ դրուի. Լորտ
Լայնս պիտի զուգէր Միացեալ Մեզ լիար
հանգաց կառավարութեանը թէ այս գոր
ծողութիւնը վերջին գործողութիւն մը պիտի
սեպուի և միութեան վերահաստատու
թիւնը անցուալի պիտի ընէ. Եւստիսի
ձեռնարկութիւն մը ամեն ծովային տե
րութեանց վաճառականութեանը գէթ
ո՞րք մը և հարաւային Մեզ լիարի
քաղաքականացեալ աշխարհի հետ հարգ
դասիւթիւնը կարելու համար բարբա
րոսկան միջոց մը պիտի համարուի:

Թէ որ այս ձեռնարկութիւնը շարունակ
ուելով Միացեալի նաւահանգիստն ալ այս
կերպով դոյնուի. Լորտայի ծովային տե
րութիւնները կրնան թերեւս ամիկա
հաւանական պատրուակ մը սեպել նոր
վէճի մը, որ շատ աւելի ծանր պիտի ը
լլայ քան թէ այն վէճը որ գեռ նոր կարգի
մասն թարեյանով կերպով մը:

Արդեւ թէ վաճառականներն արդէն
համարուեր են թէ պէտք չէ այսուհետեւ
բան մը յուսալ Մեզ լիարի բանակէն,
և ըստ այնմ իրենց գործը կարգի դնելու
կը ջանան. Մեր ընկերութիւն մը կարգ
ւելայ Մեզ լիար մէջ հինգ հարիւր հազար
լիւրա դրամով լիութիւն մէկ բաժնիւր տասը
լիւրային. Եւստիսի թեան նպատակն է
Մեզ լիարի բանակին մշակութիւնը և
գութն կըլլալ խրախուսել. Եւստիս բան
ընելու համար բանակի տունկերուն մանր
և նուր թերերը համարաբար, մարքելու
և ծրարելու բաւազոյն հնարքներ և մի
ջոյններ պիտի ջանայ ամեն տեղ ծաւալել.
Միացեալ զատ երկրին ներսի կողմերը գոր
ծակներ պիտի կարգէ օրնը քաջալե
րութեան մրցանակներ պիտի տան բանակ
մշակողներուն, անոնց պարգևներ պիտի
գնեն, և պիտի հոկեն որ յուզարկուած
վաճառքներն անվաւա ծովագետները հա
նին և անիկ նաւերը գրուին Մեզ լիար եր
թաւու համար. Ար յուսան որ 1863-տար
ւոյն մէջ երկրիւր ապրանքը տասնապատիկ
աւելի կըլլայ. Բանակէն հիմակուան գը
նովը, արեւմտեան և արեւելեան շքե
կատանի, բարեկուտ գիւղին, Եգիպտոս
ի և փոքր Մեզ լիար մշակներն աւելի մեծ
շահ կրնան քան իրենց ուրիշ ամեն մը
շահութեան արգիւններն. բայց այսօր
ուսան օրս ամեն տեղ տիրած եռանդը պի
տի չըսողի. անվերջապէս եթէ որ և է զիպ

ուածով մը Մեզ լիարի ապրանքներուն
Մեզ լիար երթալու հին գութն նորէն
բացուի:

Մեզ լիարի երեւութեանց ժողովին
մէջ Մեզ լիար հետ բացուած ու երջան
կարար խաղաղած վէճին վրայ խօսք ըլլա
լով, երեւութեաններն մէկն յայտարա
րութիւն ըրաւ թէ Մեզ լիար այնպիսի գէ
ղագոյում մը թողուց Մեզ լիարի սրբ
տին մէջ՝ որ պատեհ տութի պիտի սպա
սէ երեւան երկու և վրեժ առնելու.
Ռուսի երեւութեան մ'ալ՝ ձերբակալ եւ
գաւծ հարաւային գործակալաց արձակուրդ
տուելուն համար գաւառաւորաւ կառա
վարութեան գէթ, և աւելցուց թէ Մի
ացեալ Մեզ լիարի Մեզ լիարի մէջ եւ
րեք ամիս չանցած պատերազմ պիտի բաց
ուի թէ որ Մեզ լիարի կառավարութիւ
նը հարաւայնոց միութիւնը չմանկայ և
անոնց նաւահանգիստներուն պաշտպան
չվելոյն:

Գաղղիոյ երկմտոյ պաշտօնայ Մ.
Պոլա՝ Գաղղիոյ երկմտոյ վիճակին վրայ
տեղեկաբեր մը դրած և կայսեր ներկայա
ցուած է. Մեզ լիարի Մեզ լիարի
գանձուն վիճակին վրայ յուսահատած չէ
ինք. զիտէնք որ կայսրութեանմահու չար
թշնամի և հակառակ եղողները երկմտոյ
խնդիր պատրուակ մը ընելով ամեն տեսակ
թշնամի և զոհարարութիւն պիտի ծայր
քէն կայսեր գէթ. բայց ահա եղև լոյս, և
ամեն մարդ կրնայ տեսնել որ արեւելեան
պատերազմ մը ընելին և Խալիսան աղա
տելին վերջը՝ դարձեալ աղբաւորացած է.
Գաղղիա իր արիւնը և կեանքը կուտայ
միշտ ուրիշ աղբաց համար. Եւստիս իւր
բոլոր պատմութիւնը իւր կոշտութեան պաշ
տօնը երկրին վրայ. թող գիտնան իւր թըշ
նամներն ալ բարեկամներն ալ, որ կրնայ
աղբաւոր ըլլալ բայց չմեռնի:

Գաղղիա դորաց նոր գութն մըն ալ
յուզարկեց Մեզ լիարի որով ընդ ամենը վեց
հազար զինուոր պիտի ըլլան. Յայտնի է
կրտէ լրագրութիւնը որ Գաղղիա թող
պիտի լուսայ որ ոչ Մեզ լիար և ոչ Միաց
եալ կրնա աւելի գործ տեսնեն այս ձեռ
նարկութեան մէջ. տարակոյս ալ չկայ կը
սէ որ Գաղղիա մեզնէ եւ Միացեալին ա
ռաջ պիտի անցնի, որովհետեւ բաւական
մեծ բանակ մը կը յուզարկէ այն երկրը:

Փարիզին յունի. 10/22 թուով լուր
կուտան թէ Պապին նոր նուիրակն առ
ջն օրը Մարթին կայսեր ներկայանալով
բանակապետութիւն մը ըլլեր է, որուն մէջ
Ս. Միութիւնն ու Գաղղիոյ կառավարու
թեան մէջ եղած բարեկամական յարա
բերութիւններն հաստատ պահելու բազ
մանք կը յայտեն. Միացեալ շնորհակալ ըլ
լալով, հետեւեալ խօսքերն ըսեր է. «Շա
ւառի եղիք որ ես միշտ պիտի ջանամ
թաղաւորական պարտաւորութիւններս
համաձայնեցնելու Ս. Միութեան հետ. և ան
երկար եմ որ ձեր նուիրակ ընտրուիլ պիտի նպատա
ւեղ մտնական ընելու մեր յարաբերու
թիւնները որ ամենահարկաւոր են կրնն
բարեցն և քրիստոնէութեան խաղաղու
թեանը համար. »

Խալիսոյ խորհրդարանին յունուար
5/17 նստին, մէջ գանդաւ եղաւ Պոլա

Ս. Պետրոսի բուլած կամաւոր տուրքին վը
րայ որ կաթողիկէ երկիրներէն կը հաւաք
ուի զոսի աթոռին կրօնական ծախուցը
նպատակու համար, և հիմա նոյն առբըր
Խալիսոյ թաղաւորութեան դէմ թշնամի
ներ զինուորելու կը դործածուի. Ուստի
առաջարկուեցաւ որ Խալիսոյ երկիրներէն
այն տուրքին հաւաքումը արգիւտ իրաւ
պատիժներով:

Խալիսոյ գործոց պաշտօնեան պա
տասխան տուաւ թէ այն ստակը աղբին
գէթ պատերազմելու գործածուելովը կը
բոնի կործանանքը պատճառ կըլլայ կոր
բայց ուրիշ կաթողիկէ երկիրներ զիւրած
նուերներուն նայելով Խալիսայէն դա
ջածը իրաւ քիչ է, և բանի տեղ դնել
չարժեր:

Արդեւ լուրերը կը ծանուցանեն թէ
Ռուսերը Պարսիկ ծովին բերանը եղած
և նոյն ծովին բանակին համարուած Միաց
եալ անուն մեծ կողին Պարսիցոց ձեռ
քէն աւեր են կարծ պատերազմով մը.
Յիշեալ կողմին խիստ մօտ է Քորէ ա
նուն մեծ և արգաւանդ երկիրը՝ որ առատ
բրինձ, բանակ, ծխախոտ, կտաւ կը հաս
ցունէ և հարուստ հանքեր ունի արծա
թի, ոսկի, պղինձի, աղի, ածուխի, ու
րով Միացեալ կողմին դրաւումը մեծ շա
հաւետութիւն ունի Ռուսաց համար:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Միացեալ շարժու նոր կանոնադրու
թիւն մը հրատարակուեցաւ դրոշմաւոր
թուղթերով (Ս. արագալը Սահիհէ) վրայ.
Եւստիս նոր կանոնադրութեան համե
մատ դրոշմաւոր թուղթերը՝ որ զանազան
կարգերու բաժնուած են, ամեն առնե
լիքի տարիքի, ամեն տեսակ առուածախի և
ամեն վարչական, պաշտօնական և դա
տաստական գործերու վերաբերեալ գը
րութիւններու համար անհրաժեշտ կը
պով պիտի դործածուին:

Միայն սեղանաւորներն ու վաճառա
կանները՝ որ փոխառակաղիւններու պօսնե
րու և ուրիշ առուտրական գործողութեանց
համար իրենց սեփական թուղթերն ունին,
պիտի շարունակեն զանոնք գործածելու.
միայն թէ առաջ դրոշմել պիտի տան այն
թուղթերը և անոնց համար որոշուած
տուրքը վճարեն:

Փոխանակաղիւններուն միայն առաջն
նը դրոշմեալ պիտի ըլլայ, երկրորդն ու
երրորդը ազատ պիտի մնան:

Միացեալ մեծահատոր պաշտօնա
կան ընդարձակ գրութիւնները կրնան հա
տարակ թուղթի վրայ գրուիլ, բայց դրոշ
մի ծախքը վճարուելով և միայն առաջին
թերթին վրայ դրոշմ զարնուելով:

Տաճկաստանի մէջ արդէն գտնուած
և այսուհետեւ հաստատուելիք ընկե
րութիւններն ալ այս նոր կանոնադրու
թեան համեմատ պիտի վարուին, և ի
րենց համար բոլոր թուղթերը, պայմա
նաղիւնները, խոստանաղիւնները և այլն գը
րոշմաւոր թուղթի վրայ գրուած պիտի
ըլլան:

Պոլսուրէն եկած բոլոր մարդաբա
նէրը, հաստատեալ իշխանութեանց տըր
ուած բոլոր աղբաւորները, խնդրաբեր

ներք վարարդինները եթէ գործաւոր թուղթի վրայ գրուած չլըւան, չլիտի ընդունուին. աւելութեան պաշտօնատարներէն ալ որոնք որ այս կանոնին հակառակ վարուին, պաշտօնէն պիտի հանուին ու պատիժ կրեն:

Եւս օրէնքին համեմատ պիտի վարուին Տաճկաստան բնակեալ բոլոր օստաւորդիներն ալ:

Գործաւոր թուղթերուն ամեն մէկ կարգին զին կանոնադրութեան յարակից ցուցակի մը մէջ հրատարակուած է:

Յիշեալ ցուցակի հրատարակելու այս անգամ տեղ չունենալով՝ դալ շարժը ուսն կը թողնեն:

Գաւառները դիմում թղթագրաւ մայ փոխարէն մինչև այս շարժու մայրաքաղաք հասած մետաղեայ գրաւեց գումարն է 627,742 լրա:

Շէրաքէն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ ապստամբները Պախուդաի և Թըրքմէնի մէջ տեղը գումար ուներ են սարսափեալ Խոմէր փաշային գործողութեանցը արդեւ ըլլալու համար: Խոմէր փաշան ալ Տերքիշ փաշան զինքն է անոնց վրայ բաւական դրուութեամբ:

Սուրհանդակին ճամբայ երած տաներ Տերքիշ փաշան Թըրքմէն հասեր էր և կը պատրաստուէր ապստամբներուն վրայ քաշելու:

Ապստամբան հրամանաւ՝ Երտաքին գործող պաշտօնէի խորհրդական (միւսթէշար) Ա. սեմ. Քապուրի էֆէնդին Ստրետտայի վերահսկող անուանեցաւ իր անջն պաշտօնն ալ վրան մնալով, և այս առթիւ Պաշայի աստիճան արուեստը իրեն:

Բարձրագոյն տոնին անգամ Ա. սեմ. Սալիս պէյը արտաքին գործող պաշտօնաւորն խորհրդականի պաշտօնը պիտի վարէ առժամանակեայ կերպով:

Ատարակայ կրթութեան պաշտօնեայ Ա. սեմ. Քեմալ էֆէնդին միանգամայն արժեքն ապագայասան և Թեքլի մի Ա. արդայէ պաշտօնական լրագրին վերահսկող անուանեցաւ:

Օգոստոսի 15-ընկալին երրորդ քարտուղար Օ. Կա պէյը ոտիկանութեան պաշտօնէի խորհրդական անուանեցաւ փոխանակ թէքլի էֆէնդին:

Երբունի պաշտօնն չորրորդ քարտուղար Շեքի պէյը երրորդ քարտուղար անուանեցաւ:

Դարձեալ կայսերական հրամանաւ՝ Կապիկին ոտիկանութեան պաշտօնեայ Սէհմէ փաշան Դամասկոսի կուտակալ անուանեցաւ փոխանակ Լալին փաշային, և այս վերջինն ալ Տրապիզոնի կուտակալ անուանեցաւ:

Դարձեալ կայսերական հրամանաւ՝ Աղբրի նոսրին դայադամ Քեմալ փաշան Ուսկէնուսի գայմազամ անուանեցաւ:

Հոմի նոսրին դայադամ Լը պէյը Համայի դայադամ անուանեցաւ:

Համ Թարապուտի նոսրին դայադամ Սալի էֆէնդին Հոմի դայադամ անուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

« Եւսքինութիւնը հայրենիք չունի ըստ ժամանակակից հեղինակ մը. մենք ալ կրնենք թէ բարեգործութիւնը այս կամ այն կարգի, այս կամ այն աստիճանի, այս կամ այն կողմնակցութեան, այս կամ այն կարծեայ յատուկ կամ սեփական չէ. մենափառաւ ալ չէ: Եւս համաձայն կը դրոշմէ բարեգործութիւնը ո՛ր և որ ո՛ւ վրայ տեսնելու ըլլանք՝ առանց գործողին ինչ կարգի կամ ինչ աստիճանի մարդ ըլլալը փնտելու, առանց անոր կարծիքը քննելու, առանց ինչ կուտակութենէն ըլլալը հարցունելու. բաւական է որ ստոյգ և օգտակար բարեգործ

ծութիւն մը ըլլայ տեսածինս: Ս. Փրքիչի հիւանդանոցին մէջ պատուարեալ խրդաւորներուն ժամանակէ մը ՚ի վեր ազդալին երամակեայ նուազանքն և կանոնաւոր Ա. արչութեան մը կողմէն պէտք եղած հոգածութեան դադարէն սղարայի կարօտութեան մէջ տուայտիքը դրեթէ ամեն նոսն յայտնի էր: Դարեայ և վթած աղքատները՝ հիւանդանոցին թշուառ վիճակը խնամարդ՝ մանաւոր առատաձեռն օգնութեանց նուէրներ փութացնել սկըւան հոն, և սղարներ հասարակութիւնն ալ կը փախաբէր և անհամբերութեամբ կ'ազատէր որ ամեն մարդէ կամուար նուէրներ հաւաքելու կանոնաւոր միջոցներ ձեռք առնուելով՝ ընդհանուր օգնութիւն մը ըլլայ յիշեալ ազգային հաստատութեան:

Եւս ընդհանուր ակնկալութեան մէջ՝ ուրախութեամբ լսուեցաւ որ առժամանակեայ Օգնական ընկերութիւն մը կը կազմուի ողն նպատակաւ: Գործիչներ այս ձեռնարկութիւնը և գոհութեամբ սրտի փութացանք անոր յայտարարութիւնը լրագրոյ մէջ հրատարակելու: Արիւ նկատմամբ մ'ալ մեծ ուրախութեան առիթ էր մէջ այս ընկերութիւնը: Ար յուսանք իրաւամբ թէ այսպիսի բարեգործական սուրբ ձեռնարկութեան մը մէջ ապկին տարակարծիք անդամներուն միաբանութիւնը՝ քաջադէպ միջոց մը կը լայ վերջին օղբակ երկպառակցութեան սերունդն իւրին ու դժուարութիւնը համազօր եղբարց մէջէն վերցնելու, իրարու միտք հասկնալու, սխալ կատարածները փորձաւորելու, մի և նոյն ազգասիրական ոգւով դամենք իրար կապելու և ջանկարեալ սկսող ու խաղաղութեան ազգային մէջ վերահաստիք դիւրացնելու:

Երբ, ցաւօք սրտի կը տեսնենք և կիսմանք որ մեր այս քաղցր յոյս պարսկելու փառնքի մէջ է: Տարաձայն զոյցներ՝ յիշեալ ընկերութիւնը սեղոյներով կը ներկայացնեն ազգին հասարակութեան: Ընկերութեան հիմնադիրներն ու վարիչները՝ իրաւամբ կամ յանրակալ ազգային սահմանադրութեան և բարեկարգութեան թշնամի համարուած կամ այնպէս բարեատուած անձինք ըլլալով, կրտսի թէ հիւանդանոցին օգնութիւն ընեն իրենց պատրուակ բռնել՝ ազգային Ա. արչութիւնը ձեռքէն ինքն անցունելու դիտաւորութիւն ունեն, և այս նը պատակաւ ազգային Ա. արչութեան տընտեսական ու երմտական ծիւղերուն ձեռք նետած են, ըստ որում յիշեալ ընկերութիւնը իր մէջէն յանձնաժողովներ կամ խորհուրդներ ընտրած է հիւանդանոցի հոգարարութեան, ազգային կարածոյ տեսչութեան, թէպէտ ինքն, նշանաւոր և ուրիշ ազգային երամակեայ ազգային մատակարարութեան հիմնադիրներն իրենց համաժողովները միայն անդամ կըրնան ընել և մէջէն ունենան յայտնապէս կրտսի եղբիւր և քիւրդներ պիտի ընդգրկուին և զոյգ իրարմէն յարմար անձինք միայն կըրնան ընել: Եւ թէ անասարակութիւնը մեր կողմը շահելու և ազգային վարչութիւնը ձեռքէն ինքն անցունելու համար այս հնարքը մտածելը ենք՝ և այլն: Սենք չենք կրնար հաւատալ որ յիշեալ արգոյ անձինքը կարենան ասանկ դիտաւորութիւն և անհամբեր խօսքեր ընել: Բոլոր է թէ ստոյգ է որ իրենց բարեգործական նը պատակաւ հաստատած ընկերութեան անդամ ըլլալու յոյսով ազգայնոց մէջ խորութիւն կը դնեն, իրենց համակարծիք, զարգացման, զիտակի և պիտանկի միայն կը փնտենեն, այն ժամանակը՝ կը ցաւինք ընելու՝ պտրտած տարածայն և անհամբեր զոյցներուն իրաւունք տուած կը համարուին: Երբէն այս ձախորդ զոյցները տարածուի սկսած էին երբ ընկերութեան հաստատած վերջին տեսչութեան խորհուրդներուն անդամ ընտրուող անձանց ցանկը մեզի հաղորդուեցաւ հրատարակելու, և ստուգիւ անսանք որ պտրտած դժպտանք զոյցներուն

կամ կատարածներուն առիթ տալու կերպով կազմուած են վերջինեալ հոգարարութեան ժողովները, և չուղեցինք հրատարակել այն ցանկը՝ ՚ի սեր անգործութեան ազգին և յօգուտ հիւանդանոցի կազմակերպող օրոց այն ընկերութեան միջնորդութեամբ ըլլալիք օգնութեան արգելք կը նշանակէին պտրտած տեսչութեան կրկին կրկին և ստիպողական առաջարկութիւններ եղան մեզ՝ ոչ միայն ընկերութեան կողմէն, այլ մանաւանդ անոր վրայ կատարած ունեցողներուն կողմէն, որ կողմէն հասկնալ թէ ո՛ր էն ընկերութիւնը կազմակերպող և թէ ստուգիւ լսողութեամբ կամ ընդունուած են անոր անդամները, մենք ոչ մէկին և ոչ միւսին ստիպմանց չ'ըլլանք՝ և ասով թեւեւ երկու կողմէն ալ դժպիւն եղանք: Բայց ազգին անգործութեան և հիւանդանոցին օգնին նկատմանք մեզ համար ուրիշ ամեն նկատմանք նախապատիւ էին և են:

Մեր նկատմանքն են դարձեալ որ այս տղերքը գրեւ կուտան մեզ: Սեր նպատակը ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ Օգնական ընկերութեան յարգի անդամն ու շարքութիւնը հրաւիրել հասարակութեան մէջ պտրտած անհամբեր զոյցներուն վրայ՝ որ իրենց ձեռնարկութեան արգելք կ'ապաւնան և որոց սխալ ըլլալուն ՚ի սրտէ կը փախաբենք:

Ար յուսանք որ ընկերութեան արգոյ անդամներն ալ այն անկեղծ հոգով փառուած կը փութան հասարակութեան մտացը վրայ տիրած դէշ տալաւորութիւնն ու կատարել փարտելու յարմար ընթացք մը բռնել՝ և այս ալ հնար եղաւ ձին չափ շուտով, փառնքի կը ընեն թէ մայրաքաղաքի թաղերէն շատերը խորհուրդ և սրտով կրնեն ընկերութեան անդամները չընդունելու, և մէկ քանին ալ արգէն մեթեր են զանոնք:

Բոս մեր կարծեալ, հասարակութեան կատարածները փարտելու համար՝ հարկ է կամ առանց խորութեան անդամակից ընդունել ազգին որ և է անհամբեր՝ որ կը յօգարին գործակից ըլլալ այս բարեկարգութեան ձեռնարկութեան, կամ հրաւիրել ազգային Ա. արչութեան մասնեղծ անդամներն պաշտօններու ձեռնամակն ըլլալ: Փառնքի հիւանդանոցի հոգարարութիւնը, ազգային կարածոյ տեսչութիւնը, թէպէտ ինքն և նշանաւոր երամակներուն մատակարարութիւնը ազգային Ա. արչութեան ծիւղերն են՝ որոնց ազգին այս կամ այն մասին կազմուած մանաւոր ընկերութիւն մը, և մանաւանդ կողմնակցութեան երկու թեւերէն միջնորդութեան կողմէն կատարուելու ըլլալ՝ առանց դժգոհութիւն, դրդիւ և թեքելու խոր փութիւն յարուցանելու ազգին ներկայ վիճակին մէջ:

Օգնական ընկերութեան պաշտօնը ինչպէս անունէն ալ կը հասկնուի՝ ուրիշ բան չկրնար ըլլալ, եթէ ոչ հիւանդանոցին ծախուց պահար լեցնելու համար իր անդամներէն կամուար նուէրներ հաւաքել և տանիլ Պատրիարքարանի յանձնաժողովին կամ անոր կողմէն հաստատուած հոգարարութեան յանձնիք: Երբ անդին չկրնար անցնիլ և պէտք չէ որ անցնի ընկերութեան մը պաշտօնը:

Հաստատուի որ Օգնական ընկերութեան նպատակը անկեղծաբար ազգային հիւանդանոցին կարօտութեանց օգնել է, կը յուսանք որ աստուածահաճոյ և ազնիւ նպատակով համար եղած անհամբեր ջանքերուն յարգը չկորսուելու և մանաւանդ ՚ի փառս Եւստիւ լեզու բարեկարգութեան ձեռնարկութիւն մը կերպ կերպ անհամբեր մեկնութիւններէ կատարուելու բաւանք և մանաւանդ խորհրդանշանաւոր համար բարեմիտ ոգւով ներկայացուցած այս դիտողութիւնին համարձեւութեամբ կըրնուի ընկերութեան արգոյ անդամներէն:

Պատուութեան բախշացը մէջ ուսման և կրթութեան սերն ընդհանրացը ներու և թարական դպրոցին անդհաւարեկարգութեանը նպատակը գոյելի նպատակաւ յիշեալ թաղին ուսումնասիր երկուսարդներն անցեալ տարի Ժողովըրդատէր անուամբ ընկերութիւն մը կազմած էին՝ արժանապատիւ Տ. Յօհաննէս Խնքեարպէյէնի տեսն ուսումնական և ազգատէր քահանային յորդորանօք: Յիշեալ ընկերութիւնն իր ազգօրուտ նպատակին հասնելու դիտաւոր միջոց ընկերացարկութեան տարածումն ըլլալը ճանչնալով, ընկերացարան մը հաստատած է, ուր կը յաճախեն թաղին երկուսարդները կրթակի ու տօն օրերը և օգտակար գրոց ու լրագրաց ընթերցմամբ միտքերն կը մշակեն և միանգամայն անմեղ կերպով ժամանակ կանցունեն: Ընկերութիւնը 1861 յուսուար 15-ն կազմուած ըլլալով, ներկայ տարեոյս սկիզբը հրատարակած տարեկան հաշուեցուցակին կը տեսնուի, որ մէկ տարուան մէջ 13026 զուրուշի դրամ կրցեր է հաւաքել, որն որ իր հիմնական կանոնացը համեմատ անհամարձեւ պահելով՝ մինչև չորս տարի դրամագրուի պատրաստելու պիտի ջանայ, որպէս զի կարող ըլլայ իր նպատակին յաջողութեամբ հասնիլ:

Պատու հայ երկուսարդաց այս ուսումնասիրական եռանդն ու յարատեւ ջանքը գովութեան ու քաջակրթութեան արժանի է, և կը յուսանք որ ուրիշ թաղերու հայ երկուսարդաց ալ նախանձելի օրինակ մը կը ըլլայ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկուշաբթի իրիկուն մայրաքաղաքիս Եւստրիական դեսպանը մեծ պարտահաւ դէս մը ըլլաւ, որուն ներկայ էին բարձրագոյն Մեծ Եպարքոսը, տէրութեան բարձրատիկան նախարարներուն մեծ մասը և օտար տէրութեանց դեսպանները:

Մտաւոր մէջ բացուելիք արուեստահանութիւն Տաճկաստանէն զերուելիք ապրանքներն ընդունելու համար առեւտրական գործող պաշտօնատուներ հաստատուած յանձնաժողովին անգամ ընտրուած են:

Երտաքին գործող պաշտօնատան աւարտագրեալ Քեմալ պէյը, Սալի պէյը, Մերվըր էֆէնդին և Երվան Գըրիզըր էֆէնդին:

Մայրաքաղաքիս յուսաց Ա. Խանիկի լրագրող կը ծանուցանէ թէ Ա. Պոյոյ յուսաց Պատրիարքին և քանի մը մեղաւոր պրիւսներու մէջ անցեալ տարի ծագած վեճին պատճառաւ ազգային գործերն անկարգ վիճակի մէջ մնացած և անցեալ տարի ընդհանուր ժողովով ընդունուած տահալ մանաւորութիւնին ալ մինչև հիմա գործադրութեան սկսած չըլլալով, կայսերական քարտիկան կառավարութիւնն այս անկարգութեան վերջ տալու համար յիշեալ մեղաւորները Պատրիարքին հետ հաշտութեան յորդորել է, և անոնց յօժարամտութիւնը հասկնալէ ետեւ Պատրիարքին ալ նոյն մտքը նամակ մը գրելով, հրաւիրել է որ առանց ժամանակ անցունելու ընդհանուր ժողով մը գումարէ վերջինեալ սահմանադրութեան գործադրութիւնն սկսելու համար:

Ապսերական կառավարութեան այս յորդորական հրաւերին վրայ, դժուար մեղաւորներն անցեալ ուրբաթ Պատրիարքին գացել՝ հետը հաշտուել են, և յետոյ Պատրիարքն ալ ընդհանուր ժողով հրաւիրել է իրենց ազգային սահմանադրութեան գործադրութեանը համար:

Քանի մը օրէ ՚ի վեր Պէյօղլուկ մէջ սուտ քան Ֆրանսիացիներ կը ջրջաբերին որոնք այնպէս վարպետ կերպով նման ցուցած են որ ստոյգ քան Ֆրանսիացիներն բնաւ տարբերութիւն չունին. միայն հնչումն տարբեր է բուն ոսկին հնչումն է:

Ռօմ Անդղիոյ	Կալ.	46—
« Ամբրիկա	«	45—
Գօնեաք	Հիւյ.	47—20—18
Բլբինձ Խաալիոյ	«	6—
« Հնդկաստանի	«	
Աբառմայէժ Եւենա	«	59—
« Թրիէսս Էւ Դաղը.	«	52—
Կարաղ Ռուսիոյ	«	24—25
Բէօսէլէ	«	590—400
Բամպակ մանած Թ.	«	8—14
		42—20
		46—24
		20—50
« Էքսթրա		8—14
		42—20
		46—24
		20—50